

2013

PROJECTE EUROCAT

La moneda d'àmbit
català complementària a
l'euro

Versió 1.6
23 de setembre de 2013

[PROJECTE EUROCAT]

Projecte per posar en marxa un nou sistema monetari i financer a Catalunya: una moneda ciutadana complementària que funcioni de forma paral·lela a la moneda convencional.

Índex

1. INTRODUCCIÓ	2
2. DIAGNÒSTIC	2
3. LA PROPOSTA EUROCAT.....	3
4. BASES TEÒRIQUES DE LA PROPOSTA.....	4
5. REFERÈNCIES INTERNACIONALS.....	6
6. FUNCIONAMENT	7
7. MESURES PER A LA GESTIÓ DEL CRÈDIT.....	8
8. CONVERTIBILITAT	9
9. PLA D'ACCIÓ	10
10. RESUM DELS AVANTATGES	10
11. CONCLUSIONS I PETICIÓ	11
Annex. EXPERIÈNCIES RELLEVANTS.....	12
Referències	14

eurocat

1. INTRODUCCIÓ

Catalunya viu avui unes circumstàncies especials. Sumida en una recessió internacional que s'ha acarnissat amb les classes mitjanes i baixes dels països del primer món, disposa, però, d'una oportunitat històrica per donar contingut real a la seva sobirania. El context és favorable, ja que les mesures econòmiques imposades amb criteris polítics restrictius per pal·liar la crisi bancària iniciada el 2007 han tingut resultats dramàtics per al poble català, que hi està reaccionant de manera semblant a com ha reaccionat a les coaccions a la seva sobirania nacional. Aquesta conscienciació social dóna peu a abandonar definitivament les velles solucions estil "pedaç" que s'han estat aplicant a la debacle de l'actual model polític-econòmic-financer que, de tota manera, ja no respon a les legítimes aspiracions de la majoria dels ciutadans, i a proposar-ne una de radicalment nova, immensament més eficaç.

2. DIAGNÒSTIC

La fallida d'una part del sistema bancari del primer món, sorprenentment, ha estat resolta amb una redistribució de la renda de baix a dalt: els ciutadans paguem la factura del desgavell bancari, mentre els grans financers en surten enfortits i enriquits. Aquest és un procés més polític que econòmic i mereix la nostra atenció, ja que les seves arrels estan profundament relacionades amb les característiques del sistema monetari i financer, un sistema que segueix funcionant malament, ja que les causes essencials de la crisi segueixen actives. Ens referim a la tendència cíclica a finançar bombolles especulatives i la impossibilitat de deixar caure determinades entitats financeres, cosa que desincentiva la gestió bancària prudent i socialitza entre la població les possibles pèrdues en les quals puguin incórrer. És més, aquestes falles del sistema s'han accentuat: el sector bancari està patint una reestructuració que es tradueix en una hiper concentració bancària encara més gran de la que ja hi havia abans de la crisi, de manera que s'estén la classificació de "massa gran per caure" a la pràctica totalitat del sistema financer. També han desaparegut les caixes d'estalvi i amb elles la tasca de finançament a la PIME local que aquestes entitats solien practicar abans de donar-se a l'especulació immobiliària.

Aquesta previsible manca de finançament a l'economia productiva s'agreuja amb el segrest de la liquiditat en què ens trobem, que aboca el negoci financer a la inversió en actius objecte d'especulació, distorsionant molts mercats, alguns, amb conseqüències gravíssimes, com és el cas dels aliments.

Com a conseqüència, no hi ha cap previsió de canvi de tendència econòmica, sobretot si contemplem el llarg termini, i molt menys de millora de la vida de les persones o de la seva capacitat de regir el seu propi destí com a ciutadans catalans (espanyols o no). Tampoc podem oblidar que, a part de totes aquestes qüestions que reben puntual atenció, n'hi ha d'altres no menys greus que no la reben, com la propensió al creixement permanent del sistema econòmic, una exigència consubstancial amb el sistema de crear diners mitjançant crèdits amb interès, que obliga a créixer a una taxa igual o superior a aquest. Tal tendència està exhaurint les reserves de nombroses matèries primeres insubstituïbles i depauperant el medi natural.

Una de les causes d'aquests problemes **és el sistema monetari i financer**, en concret, la **forma de creació monetària com deute amb interès**. En el sistema monetari actual, tota unitat monetària es posa en circulació com un préstec: quan un banc atorga crèdits o compra deute públic. Com que aquest deute sempre està gravat amb un interès, en el sistema econòmic sempre hi ha més deute que diners per pagar-lo. Cada any, nous préstecs han de ser emesos, per posar nous diners en circulació, ja que l'interès dels préstecs anteriors són diners que mai van ser creats i han de sortir d'algun lloc per ser pagats al sistema bancari. Si aquests préstecs amb els interessos corresponents no es tornen, llavors comença la crisi ja que alguns seran incapaços de pagar el seus deutes i el més normal és que arrossequin altres rere seu. Això situa la societat en una dependència crònica del sistema financer, que empeny el sistema econòmic en el seu conjunt cap a un camí de creixement permanent insostenible i concentra cada vegada més recursos cap al sistema financer.

3. LA PROPOSTA EUROCAT

Davant aquest estat de coses, els sotasignats plantegem una proposta cap a la sobirania financera, que és possible ja ara i, també és compatible amb qualsevol dels resultats que es puguin donar en la consulta o referèndum que hagi de celebrar-se.

Volem **posar en marxa un nou sistema monetari i financer a Catalunya**: una **moneda ciutadana complementària que funcioni de forma paral·lela a la moneda convencional**. El nom que inicialment suggerim és **eurocat**, encara que òbviament se'n podria escollir una altre sense que això alterés el sentit d'aquesta proposta.

L'eurocat seria una **unitat de compte creada a partir d'un sistema de crèdit mutu multilateral** que els catalans s'atorgarien entre si. Es manté l'equivalència inicial amb l'euro, per facilitar la continuïtat en la gestió microeconòmica com la facturació o la comptabilitat. Aquesta compatibilitat facilitaria l'adaptació de la població, sense perjudicar cap dels avantatges del nou sistema monetari i financer.

La gestió de l'eurocat la portarà una entitat independent, professionalitzada i transparent, en forma d'associació o fundació.

El principal objectiu seria injectar la liquiditat necessària per a les pimes i el govern, -cosa que la banca convencional, per més rescats que rebi, no sembla que tingui intenció de fer a curt termini-. Com a conseqüència d'això, es reduiria l'atur i augmentaria l'activitat empresarial, i per tant els ingressos públics. De fet, aquesta moneda permetria avançar cap a la sobirania de la ciutadania catalana davant del gran capital financer internacional.

I finalment, la sostenibilitat de la vida al planeta ens exigeix un sistema monetari i financer que no imposi l'imperatiu de creixement econòmic permanent - com hem citat -. I, per tant, és necessari un sistema monetari en el qual els diners no es creïn com a deute amb interès. Així, l'eurocat també contribuiria a donar una solució estructural als reptes mediambientals i econòmics als que ens enfrontem en l'actualitat.

4. BASES TEÒRIQUES DE LA PROPOSTA

En l'últim any s'han publicat alguns treballs que tracten d'establir la vinculació entre els sistemes monetari i financer i el sistema econòmic, amb propostes dirigides a millorar els resultats de les mesures polítiques per a la recuperació del sistema econòmic. Els treballs de Richard Wernerⁱ i el de Jaromir Benes i Michael Kumhofⁱⁱ recullen algunes dades i propostes prometedores, i mostren com d'equivocada està la percepció general sobre la funció del sistema bancari, ja que, primer de tot, és creador del diner, molt més que intermediari financer. Werner se centra a evitar i solucionar les crisis bancàries. Per això, analitza la profunda relació del crèdit bancari i l'activitat productiva, en la seva Teoria Quantitativa del Crèditⁱⁱⁱ, i aporta abundant evidència empírica per concloure que les crisis bancàries es poden evitar si el crèdit bancari és usat principalment en transaccions de l'economia productiva o amb creació de crèdit productiu.

Aquestes conclusions corroboren les tesis de Joseph A. Schumpeter, que contemplava la diferència entre el propòsit dels diners i el del crèdit en la seva *Teoria creditícia dels diners*^{iv}, en la qual sostenia que qui usi el crèdit ha de produir béns i serveis amb ell, o sigui, que el que s'ha de finançar és l'economia productiva. Però tant Werner com Schumpeter deixen per resoldre la qüestió de com aconseguir alguna cosa així.

Una possible manera de poder discriminar la destinació del crèdit consisteix en implementar dues mesures: d'una banda estendre al 100% de les transaccions l'ús de pagament digital, ja força estès en l'actualitat. I d'altra banda, registrar els béns i serveis que canvien de mans en cada transacció. Aquestes mesures, que podem anomenar com a moneda telemàtica i factura-xec, van ser

proposades pel català Agustí Chalaux de Subirà i recollides en diferents textos des 1992 ^v. Els avantatges d'aquestes mesures són que en un sistema monetari d'aquestes característiques es disposaria de la informació necessària per poder discriminar la destinació del crèdit, tal com postulen Werner i Schumpeter, i evitar així les crisis bancàries, a més d'evitar estructuralment la corrupció, tal com indicava Chalaux.

Un altre assumpte a resoldre seria la pulsio cap al creixement econòmic permanent. Hi ha evidència que la creació de diners com a crèdit amb interès obliga el sistema econòmic a créixer de forma permanent. Segons Bernard Lietaer^{vi} "El tipus d'interès marca el ritme al qual tota l'economia ha de créixer, simplement per quedar-se com està". Però prescindir del tipus d'interès ens obliga a pensar en una altra forma de creació monetària diferent del crèdit bancari, ja que la naturalesa del negoci bancari seria contrària a treballar a tipus d'interès nul.

Quant a formes alternatives de creació monetària, una possible solució és la aportada per Benes i Kunhof (2013) que proposen la separació entre la creació de diners, que quedaria en mans de l'Estat, de la funció creditícia d'intermediació, que estaria en mans dels bancs i sotmesa a un coeficient de reserva del 100%. En aquesta proposta ja no s'aplicaria tipus d'interès a la creació monetària, ja que seria l'Estat qui posaria en circulació els diners en el sistema econòmic, però seguiria havent tipus d'interès en la intermediació bancària, de manera que aquesta és una solució parcial al problema de l'imperatiu de creixement econòmic.

Una altra possible solució, més completa, podria basar-se en la proposta de John M. Keynes a Bretton Woods (1944) per a una Unió Monetària Internacional^{vii}. La solució es basa en crear els diners no a base de prestar, com passa actualment, ni a base de gastar per part de l'Estat, sinó en l'acte de la transacció. Keynes plantejava la creació d'una nova moneda anomenada "Bancor", que hagués estat la moneda reserva internacional, en lloc del dòlar, que ho és en l'actualitat per interessos polítics i econòmics dels Estats Units. El Bancor era un tipus de moneda basada en el crèdit mutu multilateral, en una cambra de compensació de pagaments. Keynes va idear aquest sistema com una moneda de moneda, una moneda de països, però no una moneda nacional. Probablement, la raó és que aquest sistema exigeix un vist-i-plau per cada transacció que es realitza: la verificació que qui realitza el pagament en la transacció té realment capacitat de pagament, ja sigui per disponibilitat de crèdit o de dipòsits. En l'època en què es va formular aquesta proposta (1944) ni tan sols hi havia ordinadors i molt menys Internet, així que aquesta verificació era possible i operativa per a les transaccions entre països (per mitjà del teletipus), però no per a les transaccions entre particulars i empreses. No obstant això, en l'actualitat ja és possible. Novament, són els diners digitals i els mitjans de pagament telemàtics els que ho fan possible. Amb aquest mecanisme de creació monetària el sistema econòmic es veuria lliure del tipus d'interès i de l'imperatiu de creixement econòmic. El creixement econòmic seria una opció conscient, i s'ajustaria a les necessitats de la

societat.

Com a conseqüència, el model que es proposa a continuació és un model monetari amb diners digitals i registre dels béns i serveis transaccionats, que està basat en un sistema de crèdit mutu multilateral, en què s'atorga finançament exclusivament a l'economia productiva, que s'ha denominat R-economia^{viii} (la "R" correspon a Real, Registrada i Responsable).

5. REFERÈNCIES INTERNACIONALS

La proposta es fonamenta en [la declaració per a la creació de monedes paral·leles als països en dificultats de la zona euro](#) que l'any passat van signar Thomas Mayer, ex-economista en cap del Deutsche Bank, juntament amb altres experts a proposta de l'associació nacional de pimes alemanyes, així com en l'experiència contrastada de milers de ciutats i desenes de regions i països que en els últims cent anys han posat en marxa amb èxit diferents modalitats de monedes socials complementàries o sistemes de crèdit mutu que han beneficiat les empreses, els treballadors, els consumidors i les administracions públiques, especialment en situacions de crisi econòmica produïda per l'ofegament del crèdit i per l'especulació (Vegis amb més detall a l'Annex).

- A Suïssa hi ha una moneda comunitària, el WIR, que porta més de 80 anys funcionant amb èxit per a 60.000 empreses, amb un volum equivalent a 3 mil milions d'euros.
- A Alemanya, Baviera, hi ha una sèrie de comarques amb el "Regiogeld" o moneda regional, entre les que destaca el Chiemgauer, que ara fa 10 anys, amb un volum de 6M€, 600 empreses adherides i més de 3000 socis.
- Hi ha més de 100 bancs de monedes comunitàries al Brasil, destacant el paper del Banco Palmas.
- i més de 400 monedes socials al Regne Unit, algunes ja famoses com la Bristol Pound.
- A Catalunya des del 2009 hi ha unes 20 monedes complementàries que, més enllà del seu impacte econòmic encara limitat, representen un excel·lent banc de proves.
- No podem oblidar-nos de les cripto-monedes, com el Bitcoin, l'única faceta social consisteix en voluntàriament decidir utilitzar-les, i sobre les que alguns governs ja s'han pronunciat, uns a favor i altres en contra. L'adveniment d'aquest tipus de monedes demostra que aquest tipus de pràctica, al marge dels bancs, és imparabile i s'imposa la necessitat d'analitzar els possibles avantatges i inconvenients i fer un ús de les

mateixes el més favorable possible a la societat.

Més informació en aquest enllaç:

<http://yanisvaroufakis.eu/2013/04/22/bitcoin-and-the-dangerous-fantasy-of-apolitical-money>

6. FUNCIONAMENT

En aquest tipus de sistema, els diners són anotacions en compte, que es creen i s'anul·len, en fer diferents transaccions. En concret, en una transacció, quan el qui compra no té saldo monetari i el qui ven en té, els diners es "creen" en forma de crèdit que el "sistema de crèdit mutu" li atorga al comprador, amb la corresponent anotació en el compte. Viceversa, els diners s'anul·len en cas contrari. En general, tota transacció implica que el pagador redueix el seu saldo i el cobrador augmenta el seu. Com qualsevol sistema monetari, aquest sistema manté els comptes del que ens devem els uns als altres. En aquest cas, es fa en forma d'anotacions en compte, accessibles per mitjans de pagament telemàtics (targeta, web, mòbil, ..), en la línia dels suggeriments avançats des del 1968 per Agustí Chalaux de Subirà.

Aquesta moneda permet a empreses i administració pública obtenir crèdit per adquirir béns i serveis de qualsevol dels altres participants en el sistema.

Les administracions públiques: la Generalitat, i els ens locals si s'escau, obtindran capacitat d'endeutament en eurocats per:

1. Pagar una renda complementària a cada ciutadà, que tindrà el seu moneder electrònic personal, per exemple per cobrir una Renda Ciutadana Garantida i reduir les situacions d'exclusió social.
2. Efectuar pagaments de factures pendents a proveïdors i realitzar noves contractacions, pagant de forma parcial o total en eurocats, en funció de l'acord assolit amb el proveïdor.
3. Pagar una part del sou dels funcionaris en eurocats, previ acord.

Les administracions públiques compensaran el passiu en què incorreran acceptant eurocats com a pagament per part de la ciutadania i de les empreses dels serveis públics mitjançant contribucions, impostos i taxes.

Els ciutadans que percebin una part de la seva renda en eurocats, inevitablement la gastaran en el comerç de proximitat, en economia real no especulativa, ja que no és una renda que es pugui fer servir fora de Catalunya, activant així l'economia local.

Els ciutadans que guanyin rendes en euros també podran participar en

l'eurocat, comprant eurocats amb euros. D'aquesta manera, en el sistema es crearà un fons d'euros que podran ser emprats per a diversos fins.

Les empreses obtindran una via de finançament per adquirir béns o serveis que els altres participants produeixin o comercialitzin, de manera que, en la mesura que utilitzin aquesta via de finançament, es reduiran les fallides empresarials per falta de liquiditat, es reduiran els costos financers de les empreses i s'evitarà la consegüent pèrdua d'ingressos de l'Administració.

7. MESURES PER A LA GESTIÓ DEL CRÈDIT

Es crearà un cos de *Tècnics en Viabilitat Productiva Sostenible*. Aquests tècnics seran professionals independents, amb formació específica obligatòria i amb capacitat per aprovar línies de crèdit (o capacitat d'endeutament d'empreses, institucions i llars) en eurocats. S'agruparan en equips integrats per experts en coneixements comptables, de viabilitat de negoci, d'avaluació d'impacte social i mediambiental. Estaran censats i associats en un col·legi professional i accediran mitjançant una sèrie de proves a aquesta condició, el manteniment de la qual dependrà de la ràtio d'èxit o fracàs dels crèdits aprovats per ells. A partir d'un cert llindar de fracassos, seran expulsats del cos, sense detriment de mesures penals pels eventuals corruptes. Aquests tècnics, quan no exerceixin aquest servei públic, podran oferir els seus serveis d'assessorament perquè les empreses compleixin realment el pla de negoci fixat, però no podran treballar ni incorporar-se sota cap forma a cap de les empreses que per la seva aprovació durant el seu mandat hagin rebut crèdits per import superior a un llindar que es fixarà en el seu moment. L'òrgan encarregat de la política econòmica elaborarà barems segons els quals, cada projecte a finançar, depenent de la seva quantia i característiques, exigirà diferents tipus d'aprovacions tècniques i garanties.

Mitjançant l'aprovació del Tècnic en Viabilitat Productiva Sostenible corresponent, cada empresa pública, social o privada obtindrà un màxim grau d'endeutament sense interessos amb el sistema, en funció de garanties patrimonials, avals personals per a projectes empresarials, els criteris de Balanç Social o de l'Economia del Bé Comú, la reputació de l'empresa establerta per sistemes objectius de mesura de la mateixa similars als sistemes de valoracions mútues que existeixen en comerços online com Ebay i altres, i de la ràtio formada pel volum de les operacions completades amb èxit amb eurocats, dividit pel límit de crèdit màxim, que ofereix una mesura de la responsabilitat en la gestió dins l'eurocat.

A més, hi haurà un cos d'inspectors que supervisarà els crèdits concedits, aleatòriament pels inferiors a un determinat import i la totalitat dels que en siguin superiors.

Cada operació de crèdit mutu comportarà l'enregistrament automàtic dels béns

i serveis adquirits en un "estoc virtual", de manera que el crèdit a eurocats només podrà servir per a la compra-venda prevista, evitant així qualsevol ús especulatiu. Els eurocats també serviran, òbviament, per pagar els serveis de gestió del Tècnic en Viabilitat Productiva Sostenible que aprovi el projecte de crèdit mutu. Les empreses també podran pagar parcialment els salaris o els beneficis amb eurocats.

Els Tècnics en Viabilitat Productiva Sostenible hauran d'atendre els criteris prioritaris establerts pels ciutadans per acordar els crèdits, mitjançant sistemes de participació i consulta directa.

Una particularitat de l'eurocat és que els crèdits mutus són sense interessos. Només en cas de saldos negatius permanents d'un agent amb el sistema, s'hauran d'executar les garanties, amb una penalització que en cap cas serà inferior al de la inflació de l'euro.

8. CONVERTIBILITAT

Durant la primera fase d'implantació de l'eurocat es mantindrà la paritat un-a-un amb l'euro. Serà possible comprar eurocats amb euros però no a l'inrevés, per evitar perdre els avantatges que aporta la moneda pròpia, esmentades en altres llocs d'aquesta proposta.

La primera fase del projecte s'assolirà amb el sistema monetari complementari que s'ha descrit. Les persones seran lliures de participar-hi a més de seguir funcionant en l'economia de l'euro.

Tanmateix, és possible que hi hagi ciutadans que, encara que volguessin, no podran comprar béns i serveis produïts o comercialitzats per participants en el sistema eurocat, degut a que no estan produïts a Catalunya i que per tant el més segur és que no es puguin comprar a eurocats.

En una segona fase, la ciutadania serà consultada per prioritzar aquells béns i serveis que encara no estiguin disponibles en eurocats, per tal d'establir mecanismes de convertibilitat eurocat/euro, i així poder adquirir béns i serveis nominats en euros amb eurocats, segons l'ordre de prioritats acordat.

Per convertir eurocats a euros, s'utilitzarà una part del fons d'euros obtingut segons es detalla al punt 6, tot seguint l'ordre de prioritats esmentat suara i en funció de la disponibilitat d'euros en el fons. S'habilitarà la convertibilitat eurocat/euro quan el codi del producte que es vulgui adquirir estigui entre els prioritzats, per exemple: pagaments d'hipoteques, adquisició d'hidrocarburs, fàrmacs, serveis de telecomunicacions o Internet, etc

9. PLA D'ACCIÓ

L'èxit d'aquest sistema es basa en:

1. Assolir ràpidament la massa crítica que permeti a l'eurocat oferir un poder adquisitiu suficient perquè la nova moneda sigui coneguda, acceptada i utilitzada per la ciutadania.
2. Crèdit ben gestionat: Cada agent ha de tenir un límit de crèdit que normalment no ha de sobrepassar. Serà necessari gestionar bé el risc: els criteris per atorgar el límit de crèdit han de ser tals que la major part dels crèdits en eurocats es retornin. És a dir, que les posicions negatives en què incorrin empreses, institucions i famílies es compensin, quan sigui l'hora, amb els corresponents ingressos. Així mateix, s'ha de tenir en compte la sostenibilitat: els criteris d'equitat, sostenibilitat social i mediambiental esmentats han d'estar presents en els criteris de finançament, afavorint així la transformació del model productiu cap a un de sostenible i socialment desitjable.
3. Simultaneïtat: l'eurocat s'ha de posar en marxa simultàniament com a mesura de xoc per reactivar l'economia real, en els dos àmbits: el públic i el privat.

Les fases d'implementació podrien ser:

1. Recollir suports a la proposta de personalitats rellevants de diferents sectors.
2. Presentació del projecte i llançament de campanya de difusió i micromecenatge.
3. Posada en marxa del projecte.

10. RESUM DELS AVANTATGES

En definitiva, amb l'eurocat es crearà un sistema econòmic al servei de les persones, ja que tota l'activitat econòmica articulada amb l'eurocat:

1. Serà economia productiva i no especulativa. Desapareixeran les bombolles especulatives, causa de les crisis financeres.
2. Es disposarà de liquiditat sense interessos, sense cost financer, sense més costos que els derivats de l'Estudi de Viabilitat, per poder finançar l'economia productiva i reduir la desocupació.
3. El passiu financer estarà atomitzat en milers de petits productors i

comercialitzadors, no en unes poques entitats financeres. Desapareixerà el concepte "massa gran per caure".

4. En crear-se els diners sense interessos, desapareixerà un dels imperatius del creixement econòmic permanent a què la devolució dels interessos obliga.
5. Es tendirà cap a un model productiu sostenible i equitatiu, prioritzant l'activitat econòmica segons els criteris de la pròpia ciutadania.
6. Les relacions econòmiques estaran enregistrades i les públiques seran transparents, tot evitant la corrupció en tots els àmbits que possibilita el tipus de diner anònim actual.
7. Sobirania: una més gran capacitat de control sobre la distribució de la renda, per regular els mercats i el sector financer.

11. CONCLUSIONS I PETICIÓ

Ha arribat l'hora. No hem d'esperar més. Tenim la possibilitat de sortir de l'absurda situació en què vivim: rics en possibilitats, miserables per falta de diners, sotmesos pels interessos dels crèdits que no ens permeten desplegar les nostres possibilitats.

Us demanem la vostra participació per estudiar conjuntament la implantació d'aquesta proposta i el vostre suport explícit al Pacte EuroCat.

Pel Sistema Català de Crèdit Mutu Multilateral: cap a la sobirania financera!

Roger Brumwell, Emprenedor, MBA Esade

Marcel Coderch, Doctor Enginyer en Telecomunicacions, MIT

Jordi Garcia Jané, Cooperativisme i economia solidària

Jordi Griera i Roig, Enginyer Industrial, UPC

Susana Martín Belmonte, Economista, UAM

Martí Olivella Solé, Innovació Social. Comunicació, UAB

Fèlix Simon, Emprenedor, Sistemes d'informació

Annex. EXPERIÈNCIES RELLEVANTS

El Banc WIR de Suïssa. www.WIR.ch

És un sistema de moneda complementària independent a Suïssa, que serveix a les petites i mitjanes empreses i clients minoristes. Existeix només com un sistema de comptabilitat.

El WIR va ser fundat el 1934 pels empresaris Werner Zimmermann i Paul Enz, com a resultat de l'escassetat de divises i la inestabilitat financera mundial.

"WIR" és, alhora, una abreviatura de Wirtschaftsring i la paraula "nosaltres" en alemany, recordant als participants que el cercle econòmic és també una comunitat.

D'acord als estatuts de la cooperativa, "El seu propòsit és animar els membres participants a posar el seu poder de compra a disposició dels altres, fent que circuli dins del sistema, proporcionant d'aquesta manera als membres amb un volum de vendes addicional".

Encara que el WIR començà amb només 16 membres, avui ha crescut fins incloure a 62.000 membres. El codi de moneda es CHW segons el que assenyala la norma ISO 4217.

El WIR té una història d'estabilitat i no és propens al fracàs com el sistema bancari actual. S'ha mantingut en ple funcionament durant les èpoques de crisi econòmica general. El Banc WIR, fins i tot, pot esmorteir caigudes en el cicle econòmic, fet que ajuda a estabilitzar l'economia suïssa en els moments difícils. En moments de recessió el WIR ha estat una alternativa real perquè els comerços i empreses trobessin la liquiditat suficient. Més informació a: <http://www.youtube.com/watch?v=VMY8zmWSrFA>

El Chiemgauer a Baviera (Alemanya)

El Chiemgauer és la moneda local de més èxit d'Alemanya, a Baviera. L'associació Chiemgauer eV té el suport de 3.500 socis, dels quals 600 són empreses i 200 són ONGs, que van rebre aportacions de 56.000 Chiemgauer (CH). El valor del CH correspon a un euro i es recolza en aquest. La moneda regional té un "impuls de circulació" (interès negatiu) del 2% per trimestre i cal actualitzar els bitllets cada tres mesos si no han canviat de mà. Admeten el bescanvi d'euro en Chiemgauer pels consumidors i reemborsament de Chiemgauer en euros per part de les empreses, però, en tal cas, aquestes han de pagar una contribució regional.

Dades al gener de 2013

- Total d'associats: 3454
 - Consumidors: 2573
 - Oferents (empreses): 633

- Associacions, fundacions i ajuntaments: 248
- Bescanvis d'euros a CH al 2012: 1.864.463, merma de 3% a favor de projectes socials.
- Recanvis de bitllets en euros al 2012: 1.815.108
- Massa monetària en circulació (M1): 599.797
 - en comptes: 458.550 (va a l'alça)
 - en paper: 141.247 (va a la baixa; el 100% són recanviats en euros)
- Recaptació neta per projectes i entitats: 55.934€ (el 3% de les compres de CH amb euros).
- Vendes en CH de totes les empreses en el 2012: 6.452.279 (mitjana per oferent de 10.192€ / any)
- Velocitat de circulació: 11,22 (tendència a l'alça)
 - Per comparació, velocitat de l'euro a Alemanya: 4,03 (tendència a la baixa)
- Costos globals del sistema pel 2012: 139.679 €
 - Cost de manteniment del sistema CH: 2,16% del volum d'operacions (a la baixa de forma regular cada any, i inferior a les comissions de les targetes de crèdit)

Banco Palma i els bancs de monedes comunitàries al Brasil

www.bancopalmas.org.br

Brasil, país exemple d'èxit econòmic, és també un cas d'èxit de les monedes socials i de suport institucional a aquestes experiències, tot promovent la creació de bancs comunitaris en tot Brasil com a part essencial del seu programa d'economia solidària. A partir de la creació de la Secretaria nacional de l'Economia solidària en 2003 per part del govern de Lula, el govern brasiler ha prestat cada vegada més atenció als bancs de moneda social, protagonistes del desenvolupament econòmic de moltes zones empobrides. En concret, s'està afavorint la replicació del Banc Palmas, un cas d'èxit que ha tret de la pobresa nombroses comunitats. El Banc Palmas va començar el 1998 a Fortaleza, al nord del Brasil, com una iniciativa de l'associació d'habitants d'un conjunt residencial Palmerias que estava patint un moment econòmic molt complicat. Ara, la metodologia del Banc Palmas, estudiada i documentada per l'Institut Palmas, ha estat replicada en uns 200 bancs comunitaris al Brasil. Les seves operacions també han estat recolzades a base d'acords amb la banca pública: Banco do Brasil i Caixa Economica, que avalen algunes línies de crèdit, de manera que molts d'aquests bancs comunitaris són també sucursals de la banca pública i reben el suport del Banc Central de Brasil, que els considera instruments essencials d'inclusió financera. El 2011 hi ha hagut més de 18.000 famílies beneficiades per les activitats del Banc Palmas i entitats associades, amb més de 3.300.000 de Reais concedits en crèdit productiu i més de 40.000 unitats de moneda social concedides en crèdits al consum. Font: <http://www.bancopalmas.org.br> Consultada el 2013.04.13.

Referències

- i Werner, Richard (2012), Towards a new Reserach Programme on “banking and the economy” – Implications of the Quantity Theory of Credit for the prevention and resolution of banking and debt crisis. *International Review of Financial Analysis* 25 (2012).
- ii Benes, Jaromir and Kumhof, Michael (2013) The Chicago Plan Revisited. Disponible en Stanford: <http://www.stanford.edu/~kumhof/chicago.pdf>
- iii Werner, Richard (1997) Towards a new monetary paradigm: a quantity theorem of disaggregated credit, with evidence from Japan. *Kredit und Kapital*, 30(2). <http://eprints.soton.ac.uk/36569/>
- iv Schumpeter, J.A. (1954), *History of Economic Analysis*. New York: Oxford University Press. Y Messori, Marcello (2002) *Credit and Money in Schumpeter's Theory*. Disponible en SSRN:
- v Olivella i Solé, Martí (1992), *El poder del diner. La Monètica, factor de Canvi Polític*. Premi Joaquim Xirau 1991. Barcelona: Edicions 62. Grau, Magdalena (1995), *Assaig sobre Moneda, Mercat i Societat*. Barcelona.
- vi Lietaer, Bernard (2001), *The Future of Money*. Random House.
- vii Riese, Martin (2003), *Reforming the Global financial Arquitecture. A Comparison of Different Proposals*. Johannes Kepler Universitat Linz. Pag. 33 a 39.
- viii Martín Belmonte, Susana (2011), *Nada Está Perdido, un sistema monetario y financiero alternativo y sano*. Barcelona: Icaria.